

Pakendiseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus

§ 1. Pakendiseaduse muutmine

Pakendiseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) paragrahvides 10¹, 10², 12¹, § 15 lõikes 9, §-des 16, 17¹, 17², 17⁴, 18¹, 21, 21¹, 23, 24, 24¹, § 26¹ lõikes 4 ning §-des 26⁴ ja 36 asendatakse sõna „pakendiettevõtja“ sõnaga „tootja“ vastavas käändes;

2) seaduse tekstis asendatakse sõna „taaskasutusorganisatsioon“ sõnaga „tootjavastutusorganisatsioon“ vastavas käändes;

3) paragrahvi 1 pealkiri muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„§ 1. Seaduse reguleerimis- ja kohaldamisala“;

4) paragrahvi 1 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:
„(3¹) Käesolevas seaduses sätestatud kohaldatakse pakenditele ja pakendijäätmetele ulatuses, milles ei kohaldu Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2025/40, mis käsitleb pakendeid ja pakendijäätmeid ning millega muudetakse määrust (EL) 2019/1020 ja direktiivi (EL) 2019/904 ning tunnistatakse kehtetuks direktiiv 94/62/EÜ (ELT L, 2025/40, 22.01.2025).“;

5) paragrahv 2 tunnistatakse kehtetuks;

6) paragrahvi 3 lõiked 1 ja 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:
„(1) Pakendi liigid käesoleva seaduse tähenduses on järgmised:

1) müügipakend on pakend Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2025/40 artikli 3 lõike 1 punkti 5 tähenduses;

1¹) müügipakendiks loetakse ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2025/40 artikli 3 lõike 1 punktis 3 nimetatud pakend;

2) rühmapakend on pakend Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2025/40 artikli 3 lõike 1 punkti 6 tähenduses;

3) veopakend on pakend Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2025/40 artikli 3 lõike 1 punkti 7 tähenduses;

4) esmatootmise pakend on pakend Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2025/40 artikli 3 lõike 1 punkti 4 tähenduses;

5) e-kaubanduse pakend on pakend Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2025/40 artikli 3 lõike 1 punkti 8 tähenduses.

(2) Sõltuvalt pakendi kasutuskordadest on käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud pakendi liikide alaliigid järgmised:

1) korduskasutuspakend on pakend, mis on kavandatud, valmistatud ja turule lastud nii, et seda saab kasutada korduvalt samal eesmärgil, milleks see on loodud, ning mille suhtes kohaldatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2025/40 artiklis 11 sätestatud nõudeid;

2) ühekorrapakend on pakend Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2025/40 artikli 3 lõike 1 punkti 28 tähenduses.“;

7) paragrahvi 3 lõige 3¹ tunnistatakse kehtetuks;

8) paragrahvi 3 lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

9) paragrahvi 3 lõike 5 punktid 1 ja 2 tunnistatakse kehtetuks;

10) seadust täiendatakse §-ga 3¹ järgmises sõnastuses:

„§ 3¹. Terminid

Käesolevas seaduses kasutatakse termineid Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2025/40 tähenduses, kui käesolevas seaduses ei ole sätestatud teisiti.“;

11) paragrahv 4 tunnistatakse kehtetuks;

12) paragrahvi 5 lõige 1 tunnistatakse kehtetuks;

13) paragrahvi 5 lõike 2 sissejuhatavas lauseosas asendatakse sõna „Pakendiettevõtja“ sõnaga „Ettevõtja“;

14) paragrahvi 5 lõike 2 punkt 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„1) ei või anda õhukesti plastkandekotte tarbijale tasuta;“;

15) paragrahvi 5 lõike 2 punktid 3 ja 4 tunnistatakse kehtetuks;

16) paragrahvi 5 täiendatakse lõikega 3¹ järgmises sõnastuses:
„(3¹) Turule on keelatud lasta polüstüreenist ja muust plastist graanuleid, mida kasutatakse pakitud kaupade kaitsmiseks veo ja käsitsemise ajal, ning multipaki plastrõngaid, mida kasutatakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2025/40 artikli 3 lõike 1 punktis 6 määratletud rühmapakendina“;

17) paragrahvi 5 lõiked 4–8 tunnistatakse kehtetuks;

18) seadust täiendatakse §-ga 5⁴ järgmises sõnastuses:

„§ 5⁴. Ühekordselt kasutatavate kaasamüügipakendite tasuta andmise keeld

Müügikohas ei tohi ühekordselt kasutatavaid kaasamüügipakendeid tasuta anda.“;

19) seadust täiendatakse §-ga 5⁵ järgmises sõnastuses:

„§ 5⁵. Toidu ja joogi serveerimise nõude ja söögiriistade kasutamise piirangud ning korduskasutuse tingimused müügikohas ja avalikul üritusel

(1) Müügikohas on kohapeal toidu ja joogi tarbimiseks lubatud kasutada üksnes korduskasutatavaid anumaid ja söögiriistu.

(2) Avalikul üritusel on lubatud toidu ja joogi serveerimiseks kasutada üksnes korduskasutatavaid anumaid ja söögiriistu.

(3) Korduskasutatavate anumate ja söögiriistade kasutamise eest ei või lõppkasutajalt küsida tagastamatut lisatasu. Lubatud on rakendada tagatisrahasüsteemi, mille puhul tagastatakse tagatisraha lõppkasutajale täies ulatuses, kui ta anuma või söögiriista tagastab.“;

20) seadust täiendatakse §-ga 5⁶ järgmises sõnastuses:

„§ 5⁶. Korduskasutuspakendi võimaldamise tingimused toidu ja joogi kaugmüügil ning vahendusteenuse kaudu

(1) Digiplatvorm või muu vahendusteenuse osutaja, kes võimaldab lõppkasutajal tellida HORECA sektoris valmistatud külmi või kuumi jooke või valmistoite koos kohaletoimetamisega, peab tagama tehnilise lahenduse, mis võimaldab lõppkasutajal tellimuse esitamisel valida, kas toode toimetatakse ühekorrapakendis või korduskasutussüsteemi kuuluvas korduskasutuspakendis, tingimusel et vastav võimalus on lõppturustaja poolt pakkumisse lisatud.

(2) Korduskasutussüsteemi kuuluvas korduskasutuspakendis pakutava toote eest ei või lõppkasutajalt nõuda kõrgemat hinda võrreldes samaväärse toote müügiga ühekorrapakendis.

(3) Korduskasutuspakendi puhul on lubatud rakendada tagatisrahasüsteemi, mille kohaselt tagastatakse tagatisraha lõppkasutajale täies ulatuses, kui ta pakendi tagastab.

21) paragrahv 6 tunnistatakse kehtetuks;

22) paragrahv 9 tunnistatakse kehtetuks;

23) paragrahv 9¹ tunnistatakse kehtetuks;

24) paragrahv 10 tunnistatakse kehtetuks;

25) paragrahvi 10¹ lõige 1 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(1) Tootjavastutusorganisatsioon on Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2025/40 artikli 3 lõike 1 punktis 66 määratletud juriidiline isik.“;

25) paragrahvid 11 ja 12 tunnistatakse kehtetuks;

26) paragrahvi 12¹ täiendatakse lõikega 2³ järgmises sõnastuses:

„(2³) E-kaubanduse pakenditest, välja arvatud korduskasutuspakenditest, tekkinud jäätmete käitlemise korraldamiseks on tootja või digiplatvorm, kes täidab tootja nimel laiendatud tootjavastutuse kohustusi ja võimaldab tarbijatel sõlmida kauplejatega kauglepinguid, kohustatud sõlmima kirjaliku lepingu tootjavastutusorganisatsiooniga.“;

27) paragrahvi 12¹ lõiget 4 täiendatakse punktidega 3 ja 4 järgmises sõnastuses:

„3) pakendijäätmete kogumiseks ette nähtud jäätmemahutite märgistamisel;

4) kogutud segaolmejäätmete koostise uuringute tegemisel komisjoni rakendusmääruse (EL) 2023/595, millega kehtestatakse ringlusse võtmata plastpakendijäätmetel põhineva omavahendite aruande vorm vastavalt nõukogu määrusele (EL, Euratom) 2021/770 (ELT L 79, 17.3.2023, lk 151–160) alusel ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2025/40 artikli 56 lõike 7 punkti a kohaselt vastu võetavate rakendusaktide alusel, kui nendes rakendusaktides on selliste uuringute tegemise kohustus ette nähtud.“;

28) paragrahvi 12¹ lõiked 4¹–4³ tunnistatakse kehtetuks;

29) seadust täiendatakse §-ga 12² järgmises sõnastuses:

„§ 12². Teatavate plasti sisaldavate ühekordselt kasutatavate toodetega seotud kulude hüvitamine

(1) Tootja on kohustatud hüvitama käesoleva seaduse § 3 lõikes 7 nimetatud plasti sisaldavate ühekordselt kasutatavate toodetega seoses lisaks käesoleva seaduse §-s 12¹ nimetatud kuludele ka kulud, mida on kandnud kohaliku omavalitsuse üksus või muu avaliku sektori asutus avaliku ülesande täitmise käigus ja mis on seotud:

1) avalikesse kogumissüsteemidesse äravisatud asjaomastest pakenditest tekkinud jäätmete kogumisega, sealhulgas taristu ja selle käitamisega, ning nende pakendijäätmete edasise veo ja käitlemisega;

2) asjaomastest pakenditest tekkinud prügi koristamisega ning selle edasise veo ja käitlemisega.

(2) Kui tootja on käesoleva seaduse § 12¹ lõikes 1 kirjeldatud kohustused andnud kirjaliku lepinguga üle tootjavastutusorganisatsioonile, tagab tootjavastutusorganisatsioon, et avaliku sektori asutusele hüvitatakse käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kulud, mida ta on kandnud avaliku ülesande täitmise käigus.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kulude hüvitamise korraldamiseks on tootjavastutusorganisatsioon kohustatud sõlmima kirjaliku lepingu jäätmeseaduse § 25³ lõikes 1 märgitud tootjate ühendusega.

(4) Käesoleva paragrahvi mõistes on avaliku sektori asutus riigiasutus, kohaliku omavalitsuse üksus või muu avalikku ülesannet täitev isik, kes korraldab avaliku kasutusega välisruumist jäätmete kogumist või koristamist ning nende jäätmete edasist vedu ja käitlust.

(5) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kulude hüvitamisel lähtutakse jäätmeseaduse §-s 25⁴ sätestatud nõuetest, arvestades käesolevas seaduses sätestatud erisusi.

(6) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud kulude arvestuse esitamise ja hüvitamise korra, tähtajad ja viisid kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

30) paragrahvi 13 lõiked 1 ja 2 tunnistatakse kehtetuks;

31) paragrahvi 13 lõiked 3 ja 4 tunnistatakse kehtetuks;

32) paragrahvi 13 lõike 5 punkt 1 tunnistatakse kehtetuks;

33) paragrahvi 13 lõike 5 punkt 2 tunnistatakse kehtetuks;

34) paragrahvi 13 lõike 5 punktid 3 ja 4 tunnistatakse kehtetuks;

35) paragrahv 13¹ tunnistatakse kehtetuks;

36) paragrahv 14 tunnistatakse kehtetuks;

37) paragrahv 17³ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 17³. Tegevusloa taotlus

(1) Tegevusloa saamiseks peab taotleja lisaks majandustegevuse seadustiku üldosa seaduse § 19 lõikes 2 nimetatud andmetele esitama Keskkonnaametile järgmised andmed ja dokumendid:

- 1) põhikirja koopia;
- 2) liikmete, osanike või aktsionäride nimekiri;
- 3) panga kontojäägi väljavõte;
- 4) käesoleva seaduse § 17² lõike 1 punktis 2 nimetatud tegevuskava koopia;
- 5) pakendi kogujate, vedajate ja töötlejatega sõlmitud lepingute koopiad.

(2) Tegevusloa taotleja peab enne taotluse esitamist tasuma riigilõivu riigilõivuseaduses sätestatud korras.“;

38) paragrahvi 17⁴ lõike 1 punkti 11 täiendatakse pärast sõna „merekeskkonnale“ tekstiosaga „ning tootjate nõustamine ja teadlikkuse suurendamine Eesti ja Euroopa Liidu õigusaktides sätestatud pakendivaldkonna nõuete täitmise kohta“;

39) paragrahv 17⁴ lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

40) paragrahvi 17⁴ täiendatakse lõikega 7 järgnevas sõnastuses:

“(7) Tootjate teavitamiseks nende laiendatud tootjavastutuse kohustustest ning uute tootjate tootjavastutusorganisatsiooni kaasamiseks tuleb kasutada vähemalt üle riigi levivaid meediakanaleid, maakonna ja kohalike omavalitsuste ajalehti ning välireklaami.

41) paragrahv 17⁵ muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 17⁵. Tegevusloa andmine

(1) Keskkonnaamet lahendab tegevusloa taotluse 90 päeva jooksul nõuetekohase taotluse saamisest arvates.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 sätestatud tähtaega võib põhjendatud juhul pikendada tingimusel, et menetluse kogukestus nõuetekohase taotluse esitamisest arvates ei ületa 18 nädalat.

(3) Kui Keskkonnaamet taotlust käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud tähtaja jooksul ei lahenda, ei loeta tegevusluba selle tähtaja möödumisel vaikimisi antuks.“;

42) paragrahvi 24 lõike 1 sissejuhatavas lauseosas asendatakse tekstiosa „Pakendi tootja, tühja pakendi sisse- ja väljavedaja, pakendiettevõtja, kes laseb turule pakendatud kaupa, isik, kes veab välja pakendatud kaupa,“ tekstiosaga „Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2025/40 artikli 3 lõike 1 punktis 15 nimetatud tootja“;

43) paragrahvi 24 lõike 3 esimene lause muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud arvestuse aluseks olevaid algdokumente ja nende alusel koostatud koondandmeid säilitatakse ühekorrapakendite puhul vähemalt seitse aastat ja korduskasutuspakendite puhul vähemalt kümme aastat.“;

44) paragrahvi 24 lõige 4 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:
„(4) Tootja, kes ei ole oma kohustusi üle andnud tootjavastutusorganisatsioonile ning kes olenemata kasutatavast müügiviisist, sealhulgas müük kauglepinguga, teeb Eestis esmakordselt kättesaadavaks või laseb turule Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2025/40 kohaldamisalasse kuuluva pakendi, on kohustatud kalendriaasta kohta esitama pakendiregistrisse kandmiseks järgmised kontrollitud andmed pakendi ja pakendimaterjali liikide kaupa, sealhulgas eraldi pakendiaktsiisi seaduses sätestatud pakendite kohta:

- 1) korduskasutuspakendi mass;
- 1¹) ühekorrapakendi mass;
- 2) turule lastud kauba pakendi mass;
- 3) andmed pakendijäätmete taaskasutamise kohta;
- 4) andmed Eesti turule lastud plastist joogipudelite koostises oleva ringlusse võetud plasti sisalduse kohta, arvatuna turule lastud plastist pudelite keskmisena;
- 5) pakendatud kauba lahti pakkimisel tekkinud pakendijäätmed, mis on tekkinud Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2025/40 artikli 3 lõike 1 punkti 15 alapunktis e nimetatud isiku tegevuse käigus.“;

45) paragrahvi 24 lõiked 5 ja 6 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:
„(5) Tootja, kes on oma kohustused käesoleva seaduse § 12¹ lõike 2 järgi üle andnud tootjavastutusorganisatsioonile, esitab käesoleva paragrahvi lõike 4 punktides 1, 1¹, 2, 4 ja 5 ning lõikes 4¹ nimetatud andmed kalendriaasta kohta tootjavastutusorganisatsioonile.

(6) Tootjavastutusorganisatsioon esitab kalendriaasta kohta pakendiregistrisse kandmiseks käesoleva paragrahvi lõike 4 punktides 1, 1¹, 2, 4 ja 5 ning lõikes 4¹ nimetatud andmed iga temale kohustused üle andnud tootja kohta ja lõike 4 punktis 3 nimetatud andmed koondandmetena.“;

46) paragrahvi 24 täiendatakse lõikega 6¹ järgmises sõnastuses:
„(6¹) Tootja või tema nimel laiendatud tootjavastutuse kohustusi täitev käesoleva seaduse § 12¹ lõikes 2³ nimetatud digiplatvorm, kes võimaldab tarbijatel sõlmida kauplejatega kauglepinguid ja on kohustused üle andnud tootjavastutusorganisatsioonile, esitab käesoleva paragrahvi lõike 4 punktis 2 nimetatud andmed kalendriaasta kohta tootjavastutusorganisatsioonile. Käesolevas lõikes nimetatud digiplatvormil on õigus esitada nimetatud andmed kalendriaasta kohta kõigi

kauplejate puhul summeeritult, lisades nende kauplejate nimed, kelle nimel laiendatud tootjavastutuse kohustusi täidetakse.“;

47) paragrahvi 24¹ lõige 3 muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„(3) Tootja, kes laseb turule pakendeid või pakendatud kaupa pakendimassiga rohkem kui sada tonni aastas, ja tootjavastutusorganisatsioon korraldavad audiitorkontrolli piiratud kindlustandva töövõtuna audiitortegevuse seaduse tähenduses.“;

48) paragrahv 24² muudetakse ja sõnastatakse järgmiselt:

„§ 24². Õhukese ja eriti õhukese plastkandekoti tarbimise üle arvestuse pidamine

Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2025/40 artikli 3 lõike 1 punkti 15 alapunktide a ja c tähenduses tootja, kes teeb Eestis esimest korda kättesaadavaks õhukese või eriti õhukese plastkandekoti, on kohustatud pidama arvestust turule lastud õhukeste ja eriti õhukeste plastkandekottide üle ning esitama vastavad andmed pakendiregistrisse.“;

49) paragrahvi 25 lõikest 1 jäetakse välja sõna „kauba“;

50) paragrahvi 25 lõikes 5 asendatakse tekstiosa „§ 24 lõigetes 1, 3, 4 ja 6“ tekstiosaga „§ 24 lõigetes 1, 3, 4, 6 ja 6¹“;

51) paragrahvi 26 lõiget 1 täiendatakse pärast sõna „seaduse“ tekstiosaga „ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2025/40 nõuete“;

52) paragrahvi 26 lõiget 2 täiendatakse pärast sõna „korras“ tekstiosaga „ning riski ja tõsist riski kujutavate pakendite üle“;

53) paragrahvi 26 täiendatakse lõikega 4¹ järgmises sõnastuses:

„(4¹) Põllumajandus- ja Toiduamet teostab riiklikku järelevalvet Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2025/40 nõuete täitmise üle toiduga kokkupuutuvate pakendite puhul.“;

54) seadust täiendatakse §-ga 30³ järgmises sõnastuses:

„§ 30³. Ühekordselt kasutatavate kaasamüügipakendite tasuta andmise keelu rikkumine

(1) Käesoleva seaduse §-s 5⁴ sätestatud ühekordselt kasutatavate kaasamüügipakendite tasuta andmise keelu rikkumise eest –

karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot.“;

55) seadust täiendatakse §-ga 30⁴ järgmises sõnastuses:

„§ 30⁴. Korduskasutatavate anumate ja söögiriistade kasutamise nõude rikkumine

(1) Käesoleva seaduse §-s 5⁵ sätestatud korduskasutatavate anumate ja söögiriistade kasutamise nõude täitmata jätmise eest –

karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot.“;

56) seadust täiendatakse §-ga 30⁵ järgmises sõnastuses:

„§ 30⁵. Korduskasutuspakendi pakkumise nõude rikkumine kaugmüügil ja vahendusteenuse kaudu

(1) Käesoleva seaduse §-s 5⁶ sätestatud korduskasutuspakendi pakkumise ja hinnatingimuste kohaldamise nõude rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot.“;

57) seadust täiendatakse §-ga 30⁶ järgmises sõnastuses:

„§ 30⁶. Taaskasutamise tõendis valeandmete ja puudulike andmete esitamine

(1) Taaskasutamise tõendis valeandmete ja puudulike andmete esitamise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 200 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot.“;

58) seadust täiendatakse §-ga 30⁷ järgmises sõnastuses:

„§ 30⁷. Teatavate plasti sisaldavate ühekordselt kasutatavate toodetega seotud kulude avaliku sektori asutusele hüvitamise kohustuse rikkumine

(1) Teatavate plasti sisaldavate ühekordselt kasutatavate toodetega seotud kulude hüvitamise kohustuse rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot.“;

59) seadust täiendatakse §-ga 30⁸ järgmises sõnastuses:

„§ 30⁸. Pakendi turule laskmise ja turul kättesaadavaks tegemise tingimuste rikkumine

(1) Pakendi turule laskmise ja turul kättesaadavaks tegemise tingimuste rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot.“;

60) seadust täiendatakse §-ga 30⁹ järgmises sõnastuses:

„§ 30⁹. Digiplatvormi kohustuse rikkumine digiplatvormi teenuse kasutamise võimaldamisel

(1) Digiplatvormi teenuse kasutamise võimaldamise eest pakendite või pakendatud toodete tootjale ilma tootja kohta nõutud teavet eelnevalt kogumata ning selle usaldusväärsust ja täielikkust kontrollimata –

karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –

karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot.“

61) paragrahvi 33 lõiget 2 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(2) Käesoleva seaduse §-des 29–30⁹ nimetatud väärtegade kohtuväline menetleja on Keskkonnaamet.“;

62) paragrahvi 33 lõikeid 5 ja 6 muudetakse ning sõnastatakse järgmiselt:

„(5) Käesoleva seaduse §-des 30, 30³, 30⁵ ja 30⁸ nimetatud väärtegade kohtuväline menetleja on ka Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Amet.

(6) Käesoleva seaduse §-des 29, 30, 30²–30⁴ nimetatud väärtegade kohtuväline menetleja on ka valla- ja linnavalitsus.“;

63) paragrahvi 33 täiendatakse lõikega 7 järgmises sõnastuses:

„(7) Käesoleva seaduse §-des 29 ja 30⁶ nimetatud väärtegade aegumise tähtaeg on neli aastat.“;

64) seadust täiendatakse §-ga 39¹⁰ järgmises sõnastuses:

„§ 39¹⁰. Korduskasutatavate anumate ja söögiriistade kasutamise nõude ning korduskasutuspakendi võimaldamise tingimuste rakendamine

Käesoleva seaduse § 5⁵ lõiget 1 ja § 5⁶ rakendatakse alates 2028. aasta 12. veebruarist.“;

65) seadust täiendatakse §-ga 39¹¹ järgmises sõnastuses:

„§ 39¹¹. Teatavate plasti sisaldavate ühekordselt kasutatavate toodetega seotud kulude hüvitamise nõude rakendamine

(1) Käesoleva seaduse § 12² lõikes 1 kirjeldatud kulude hüvitamise nõue rakendub 2028. aasta 1. jaanuarist.

(2) Käesoleva seaduse §-s 12² lõikes 3 kirjeldatud nõuet tootjavastutusorganisatsioonile rakendatakse alates 2027. aasta 1. juulist.

(3) Kulude hüvitamise esmakordse rakendamise aastal võetakse kogutavate teenustasude arvutamise aluseks 2027. aastal turule lastud teatavate plasti sisaldavate ühekordselt kasutatavate toodete kogus.“;

66) seadust täiendatakse §-ga 39¹² järgmises sõnastuses:

“§ 39¹². Tootja audiitorkontrolli lävendi muutmine

Käesoleva seaduse § 24¹ lõiget 3 rakendatakse tootjale alates 2026. aasta kohta pakendiregistrisse esitatud pakendiaruande kohta.“;

67) seaduse normitehnilisest märkusest jäetakse välja tekstiosa „Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 94/62/EÜ pakendite ja pakendijäätmete kohta (EÜT L 365, 31.12.1994, lk 10–23), muudetud direktiividega 2004/12/EÜ (ELT L 047, 18.02.2004, lk 26–32), 2005/20/EÜ (ELT L 070, 16.03.2005, lk 17–18), 2013/2/EL (ELT L 037, 08.02.2013, lk 10–12), (EL) 2015/720 (ELT L 115, 06.05.2015, lk 11–15) ja (EL) 2018/852 (ELT L 150, 14.06.2018, lk 141–154);“.

§ 2. Jäätmeseaduse muutmine

Jäätmeseaduses tehakse järgmised muudatused:

1) Paragrahvi 22³ täiendatakse punktiga 7 järgmises sõnastuses:

„7) lennujaamades ja raudteejaamades pagasi kaitsmiseks transpordi ajal kasutatavad termokahanevad plastkiled.“;

2) paragrahvi 23¹ lõike 1 punkti 2 täiendatakse pärast sõna „teenustasu“ tekstiosaga „ja § 25² lõike 5 kohaselt hüvitamisega seotud tasu“;

3) paragrahvi 25² lõige 4 tunnistatakse kehtetuks;

4) paragrahvi 25² täiendatakse lõigetega 5–7 järgmises sõnastuses:

„(5) Käesoleva paragrahvi lõike 1 punktis 3 ja lõikes 2 nimetatud kulud, mida on kandnud kohaliku omavalitsuse üksus või muu avaliku sektori asutus avaliku ülesande täitmise käigus, hüvitab niisutatud pühkepaberi tootja, õhupalli tootja ning filtriga tubakatoote ja koos tubakatootega kasutamiseks turustatava filtri tootja (edaspidi *teatavate plasti sisaldavate ühekordselt kasutatavate toodete tootja*) ning pakendiseaduse §-s 10¹ nimetatud tootjavastutusorganisatsioon.

(6) Selleks, et korraldada selliste käesoleva paragrahvi lõigetes 1 ja 2 nimetatud kulude hüvitamine, mida on kandnud kohaliku omavalitsuse üksus või muu avaliku sektori asutus, on teatavate plasti sisaldavate ühekordselt kasutatavate toodete tootja ning pakendiseaduse §-s 10¹ nimetatud tootjavastutusorganisatsioon kohustatud sõlmima kirjaliku lepingu käesoleva seaduse § 25³ lõikes 1 määratletud tootjate ühendusega.

(7) Avaliku sektori asutus on riigiasutus, kohaliku omavalitsuse üksus või muu avalikku ülesannet täitev isik, kes korraldab avaliku kasutusega välisruumist jäätmete kogumist või koristamist ning nende jäätmete edasist vedu ja käitlust.“;

5) seadust täiendatakse §-ga 25³ ja 25⁴ järgmises sõnastuses:

„§ 25³. Teatavate plasti sisaldavate ühekordselt kasutatavate toodete tootjate ühendus

(1) Teatavate plasti sisaldavate ühekordselt kasutatavate toodete tootjate ühendus on mittetulundusühing või muu majanduslikku tulu mittetaotlev organisatsioon, millel on

probleemtooteregistri registreering ning, mille eesmärk on korraldada käesoleva seaduse § 25² lõike 1 punktis 3 ja lõikes 2 ning pakendiseaduse § 12² lõikes 1 sätestatud kohustuste täitmine tootjate ja tootjavastutusorganisatsioonide nimel.

(2) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tootjate ühenduse liikmed on üksnes teatavate plasti sisaldavate ühekordselt kasutatavate toodete tootjad ja pakendiseaduse §-s 10¹ nimetatud tootjavastutusorganisatsioonid. Käesolevas paragrahvis nimetatud kohustuste täitmiseks ei ole lubatud luua paralleelseid tootjate ühendusi.

(3) Käesoleva paragrahvi lõikes 1 nimetatud tootjate ühendus tagab, et:

1) kõigil teatavate plasti sisaldavate ühekordselt kasutatavate toodete tootjatel ja pakendiseaduses nimetatud tootjavastutusorganisatsioonidel on võrdne juurdepääs tootjate ühenduse teenustele;

2) paragrahvi 25² lõike 1 punktis 3 ja lõikes 2 nimetatud kulud, mida § 25² lõikes 7 kirjeldatud avaliku sektori asutus on kandnud avaliku ülesande täitmise käigus, ning pakendiseaduse § 12² lõikes 1 nimetatud kulud hüvitatakse;

3) tootjatelt ja tootjavastutusorganisatsioonidelt kogutakse teenustasu või muid rahalisi vahendeid käesoleva seaduse §-i 25² lõike 1 punktis 3 ja pakendiseaduse §-s 12² sätestatud kohustuste täitmiseks;

4) kulude arvutamise ja jaotamise aluseks olevaid andmeid ja dokumente säilitatakse vähemalt seitse aastat pärast aruandeperioodi lõppu ning need tehakse nõudmisel kättesaadavaks Keskkonnaametile järelevalve teostamiseks;

5) tegevusest saadud vahendeid kasutatakse üksnes avalikust välisruumist jäätmete eemaldamisega seotud ülesannete täitmiseks ja korraldamiseks;

6) kord aastas avaldatakse koondaruanne kogutud ja hüvitatud kulude kohta ning see tehakse tootjate ühenduse veebilehel avalikult kättesaadavaks.

(4) Tootja, kes on käesoleva seaduse §-i 25² lõike 1 punktis 3 ja lõikes 2 ning pakendiseaduse § 12² lõikes 1 sätestatud kohustused kirjaliku lepinguga tootjate ühendusele üle andnud ja on oma kohustused tootjate ühenduse ees täitnud, ei ole vastutav kulude hüvitamise eest kohaliku omavalitsuse üksusele või muule avaliku sektori asutusele. Sellisel juhul vastutab asjaomase kohustuse täitmise eest tootjate ühendus.

§ 25⁴. Teatavate plasti sisaldavate ühekordselt kasutatavate toodetega seotud kulude arvutamine ja aruandlus ning nõuded jäätmete koostise uuringule

(1) Käesoleva seaduse § 25² lõike 1 punktis 3 ja lõikes 2 ning pakendiseaduse § 12² lõikes 1 nimetatud kulude hüvitise suuruse määramisel lähtutakse jäätmete koostise uuringust, millega määratakse kindlaks, kui suur osa avalikesse kogumissüsteemidesse äravisatud ja avalikust välisruumist koristatud jäätmete kogusest pärineb teatavatest plasti sisaldavatest ühekordselt kasutatavatest toodetest, ning iga tooterühma osakaal jäätmete koguses.

(2) Jäätmete koostise uuringu tellimise korraldab tootjate ühendus vähemalt kord iga viie aasta järel ja selle tulemused avalikustatakse tootjate ühenduse avalikul veebilehel.

(3) Jäätmete koostise uuringu nõuded ja korra kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.

(4) Avaliku kogumissüsteemi taristu kulud katab tootjate ühendus ulatuses, mis on seotud teatavatest plasti sisaldavatest ühekordselt kasutatavatest toodetest tekkinud jäätmete

kogumisega. Uue taristu rajamiseks ning sellega seotud kulude kandmiseks on vaja tootjate ühenduse ja avaliku sektori asutuse eelnevat kokkulepet.

(5) Kogutud jäätmete käitlemise kulud arvestatakse üksnes juhul, kui käitlemine toimub avaliku sektori asutuse määratud või volitatud jäätmekäitleja kaudu ning see on kooskõlas kehtivate keskkonnanõuete ja jäätmehierarhiaga.

(6) Hüvitatavad kulud ei või ületada kulutõhusa teenuse osutamise tegelikke kulusid. Kulutõhususe hindamisel arvestatakse tegevuste vajalikkust ja proportsionaalsust teatavatest plasti sisaldavatest ühekordselt kasutatavatest toodetest tekkinud jäätmete kogusega, sarnaste teenuste turupõhiseid hindu ning olemasoleva taristu ja ressursside kasutamise võimalust.

(7) Kogukulu, mida tootja käesoleva seaduse § 25³ lõikes 1 nimetatud tootjate ühenduse kaudu katab, arvutatakse järgmiste valemite kohaselt:

1) avalike kogumissüsteemide kaudu kogutud jäätmete kulu:

$$K_A = (K_{\text{kogumine}} + K_{\text{taristu}} + K_{\text{vedu}} + K_{\text{käitlemine}}) \times \text{OSUP_AK} / 100$$

kus

K_A = tootjate ühenduse kaetav avalike kogumissüsteemide kaudu kogutud jäätmete kulu eurodes;

K_{kogumine} = jäätmete kogumise kulu eurodes;

K_{taristu} = avaliku kogumissüsteemi taristu rajamise, uuendamise ja käitamise kulu eurodes;

K_{vedu} = kogutud jäätmete veo kulu eurodes;

$K_{\text{käitlemine}}$ = kogutud jäätmete edasise käitlemise kulu eurodes;

OSUP_AK = teatavatest plasti sisaldavatest ühekordselt kasutatavatest toodetest tekkinud jäätmete osakaal protsentides avalike kogumissüsteemide kaudu kogutud jäätmete hulgas;

2) koristatud prügi kulu:

$$K_P = (K_{\text{koristamine}} + K_{\text{vedu}} + K_{\text{käitlemine}}) \times \text{OSUP_P} / 100$$

kus

K_P = tootjate ühenduse kaetav koristatud prügi kulu eurodes;

$K_{\text{koristamine}}$ = prügi koristamise kulu eurodes;

K_{vedu} = koristatud prügi veo kulu eurodes;

$K_{\text{käitlemine}}$ = koristatud prügi edasise käitlemise kulu eurodes;

OSUP_P = teatavatest plasti sisaldavatest ühekordselt kasutatavatest toodetest tekkinud jäätmete osakaal protsentides koristatud prügi hulgas.

(8) Prügi käesoleva paragrahvi tähenduses on teatavatest plasti sisaldavatest ühekordselt kasutatavatest toodetest tekkinud jäätmed, mis on sattunud avalikku välisruumi prügistamise tulemusel väljaspool kogumissüsteeme.

(9) Tootjate ühendus ja avaliku sektori asutus võivad kulude hüvitamise lihtsustamiseks kokku leppida standardse hüvitise määra, mis on põhjendatud ning lähtub kulutõhususe ja proportsionaalsuse põhimõttest.

(10) Avaliku sektori asutus esitab tootjate ühendusele kulude hüvitamiseks aruande kord aastas.

(11) Avaliku sektori asutus ja tema volitatud teenuseosutaja peavad arvestust käesolevas paragrahvis kirjeldatud kulude üle ning säilitavad kulude tekkimist tõendavaid dokumente vähemalt seitse aastat pärast aruandeperioodi lõppu.

(12) Käesolevas paragrahvis nimetatud kulude arvestuse esitamise ja hüvitamise korra ja tähtjad kehtestab valdkonna eest vastutav minister määrusega.“;

6) paragrahvi 26⁹ täiendatakse lõikega 4 järgmises sõnastuses:

„(4) Käesoleva paragrahvi nõudeid ei kohaldata järgmistele probleemtoodetele:

1) plasti sisaldav kalapüügivahend;

2) niisutatud pühkepaber;

3) õhupall;

4) filtriga tubakatoode ja koos tubakatootega kasutamiseks turustatav filter.“;

7) paragrahvi 119⁶ lõiget 1 täiendatakse punktidega 5 ja 6 järgmises sõnastuses:

„5) käesoleva seaduse § 25⁴ lõikes 2 nimetatud uuringu vastavusele käesoleva seaduse § 25⁴ lõike 3 alusel kehtestatud nõuetele, sealhulgas uuringu meetoodika, kasutatud andmete õigsuse ja tulemuste põhjendatuse osas;

6) käesoleva seaduse § 25⁴ lõike 7 kohaselt hüvitamisega seotud tasu arvutamise nõuete täitmise õigsuse kohta.“;

8) seadust täiendatakse §-ga 126¹² järgmises sõnastuses:

„§ 126¹². Teatavate plasti sisaldavate ühekordselt kasutatavate toodetega seotud kulude avaliku sektori asutusele hüvitamise kohustuse rikkumine

(1) Teatavate plasti sisaldavate ühekordselt kasutatavate toodetega seotud kulude katmise kohustuse rikkumise eest –
karistatakse rahatrahviga kuni 300 trahviühikut.

(2) Sama teo eest, kui selle on toime pannud juriidiline isik, –
karistatakse rahatrahviga kuni 200 000 eurot.“;

9) seadust täiendatakse §-ga 136³⁰ järgmises sõnastuses:

„§ 136³⁰. Teatavate plasti sisaldavate ühekordselt kasutatavate toodetega seotud kulude hüvitamisega seotud nõuete rakendumine

(1) Käesoleva seaduse §-s 25³ kirjeldatud nõudeid tootjate ühendusele rakendatakse hiljemalt 2027. aasta 1. juulist.

(2) Käesoleva seaduse § 25⁴ lõikes 2 nimetatud jäätmete koostise uuring tellitakse esmakordselt 2030. aastal ning seejärel vähemalt iga viie aasta järel alates nimetatud aastast.

(3) Kuni tootjad on tellinud käesoleva seaduse § 25⁴ lõikes 2 nimetatud jäätmete koostise uuringu, lähtutakse avalikesse kogumissüsteemidesse äravisatud ja avalikust välisruumist koristatud jäätmete koosseisu ning seal sisalduvate teatavate plasti sisaldavate ühekordselt kasutatavate toodete osakaalu määramisel 2025. aastal kinnitatud riiklikust jäätmete sortimisuuringu.

(4) Käesoleva seaduse § 25² lõike 1 punktis 3 ja lõikes 2 nimetatud kulude hüvitamise nõuet rakendatakse alates 2028. aasta 1. jaanuarist.

(5) Kulude hüvitamise esmakordse rakendamise aastal võetakse kogutavate teenustasude arvutamise aluseks 2027. aastal turule lastud teatavate plasti sisaldavate ühekordselt kasutatavate toodete kogus ja 2025. aastal kinnitatud riiklik jäätmete sortimisuuring..

§ 3. Jäätmeseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse muutmine

Jäätmeseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse (RT I, 07.01.2026, 4) § 6 punktides 5 ja 27 asendatakse sõna „taaskasutusorganisatsioon“ sõnaga „tootjavastutusorganisatsioon“ vastavas käändes.

§ 4. Riigilõivuseaduse muutmine

Riigilõivuseaduse 6. peatüki 3. jagu täiendatakse 2¹. jaotisega järgmises sõnastuses:

„2¹. jaotis

Pakendiseaduse alusel tehtavad toimingud

§ 128¹. Tootjavastutusorganisatsiooni tegevusloa taotluse läbivaatamine

Tootjavastutusorganisatsiooni tegevusloa taotluse läbivaatamise eest tasutakse riigilõivu 1990 eurot.“.

§ 5. Seaduse jõustumine

(1) Käesoleva seaduse § 1 punkt 34 jõustub 2028. aasta 12. veebruaril.

(2) Käesoleva seaduse § 1 punkt 16 ja § 2 punkt 1 jõustuvad 2029. aasta 12. veebruaril.

(3) Käesoleva seaduse § 1 punktid 14, 22, 30, 32, 35 ja 67 jõustuvad 2030. aasta 1. jaanuaril.